

רשומות

הצעות חוק

20 ביולי 1994

2297

י"ב באב התשנ"ד

עמוד

הצעת חוק רישוי עסקים (תיקון מס' 11) (רישוי מפעלים בטחוניים), התשנ"ד-1994 575

מתפרסמת בזה הצעת חוק מטעם הממשלה:

[863] הצעת חוק רישוי עסקים (תיקון מס' 11) (רישוי מפעלים בטחוניים), התשנ"ד-1994

1. לפני סעיף 1 לחוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968¹ (להלן – החוק העיקרי), יבוא: "פרק א' – רישוי עסקים".

ד ב ר ו ה ס ב ר

על כן המליצה ועדה בינמשררית לרישוי מפעלים בטחוניים כי הטיפול ברישוי עסקים של המפעלים הבטחוניים ירוכז ביחידה ארצית אחת. הממשלה אישרה את המלצות היערה.

מוצע שהיחידה הארצית תורכב מנציג שר הפנים ומנציגי השרים הנוגעים בדבר ובכלל זה נותני האישור על פי חוק רישוי עסקים ומשרד הבטחון.

היחידה הארצית תקבע את התנאים והדרישות לצורך מתן אישורים מוקדמים ומנהל היחידה ינפק את רשוי העסק למפעלים.

כן יופקדו בידי היחידה הארצית ומנהלה סמכויות פיקוח, בדומה לאלה הקיימות בידי רשויות הרישוי האחרות כדי לאפשר אכיפת החוק והגשמת מטרותיו.

מ ב ו א

לפי חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968 (להלן – החוק), רשות הרישוי לגבי עסק טעון רישוי בתחומה של רשות מקומית הוא ראש הרשות המקומית, כאשר בתהליך הרישוי משולבים משרדי ממשלה שונים.

התעשיות הבטחוניות כוללות מפעלים גדולים ומורכבים עם מאפיינים מיוחדים של ייצור, שימוש, אחסון ושינוע של חומרים מסוכנים. רשויות הרישוי המקומיות אינן יכולות לתת מענה ולהתמודד כראוי עם הליך הרישוי במפעלים אלה, בעיקר נוכח מגבלות של סודיות ומידור.

במצב זה לא התאפשר למעשה קיום ופיקוח היצוני על מפעלים אלה על מנת להבטיח יישום מטרות החוק.

¹ ס"ח התשכ"ח, עמ' 204; התשנ"ב, עמ' 111.

"פרק ב' – רישוי מפעלים בטחוניים

29א. (א) שר הבטחון רשאי, מטעמים שבבטחון המדינה, להכריז בצו על עסק טעון רישוי שבו עוסקים בפיתוח, בייצור, בעיבוד, באריוח, באחזקה, או באחסנה של הומרי נפץ, הומרי הרף או ציוד לחימה או בתיקון ציוד לחימה – כעל מפעל בטחוני.

הכרזה על מפעל בטחוני

(ב) (1) צו לפי סעיף קטן (א) אינו טעון פרסום ברשומות; הודעה עליו תימסר לבעל העסק או למנהלו, לראש הרשות המקומית שבתחומה מצוי העסק, כולו או מקצתו, ולמנהל היחידה לרישוי מפעלים בטחוניים, כאמור בסעיף 29ב.

(2) מנהל היחידה לרישוי מפעלים בטחוניים יודיע על צו כאמור בסעיף קטן (א) לחברי היחידה.

(ג) הודעה על צו לגבי עסק המצוי, כולו או מקצתו, מחוץ לתחום רשות מקומית, תימסר גם למי ששר הפנים הסמיכו לפי סעיף 5.

(ד) צו על מפעל בטחוני וביטולו ייכנסו לתוקף 30 ימים מיום שהודע עליהם לבעל העסק או למנהלו.

29ב. (א) לענין פרק זה תוקם יחידה לרישוי מפעלים בטחוניים (להלן – היחידה) וזה הרכבה:

היחידה לרישוי מפעלים בטחוניים

(1) נציג שר הפנים – והוא יהיה מנהל היחידה;

(2) נציג שר הבריאות;

(3) נציג השר לאיכות הסביבה;

(4) נציג שר המשטרה;

(5) נציג שר העבודה והרווחה;

(6) נציג שר הבטחון.

(ב) מנהל היחידה רשאי להיוועץ ביחידה בכל ענין הנוגע למילוי תפקידיו.

29ג. על אף האמור בסעיף 5, מנהל היחידה הוא רשות הרישוי למפעלים בטחוניים.

רשות הרישוי למפעלים בטחוניים

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 2 מוצע להוסיף פרק לחוק שיסדיר את רישוי המפעלים הבטחוניים.

בסעיף 29א מוצע להסמיך את שר הבטחון להכריז בצו על עסקים טעוני רישוי, העוסקים בסוגי העיסוקים שפורטו בהצעה כעל מפעלים בטחוניים. ההכרזה יכולה להיעשות אך ורק מטעמים שבבטחון המדינה.

סעיף 5 הקיים היום בחוק קובע שרשות הרישוי לעסק טעון רישוי בתחום רשות מקומית הוא ראש הרשות המקומית או מי שהוא הסמיכו לכך ולעסק מחוץ לתחומה של רשות מקומית, מי ששר הפנים הסמיכו.

מחמת הצורך לשמור על בטחון שדה מוצע לפטור את הצו על מפעל בטחוני מן הצורך בפרסום ברשומות, ולחייב את שר הבטחון להודיע על כך לגורמים הנוגעים בדבר, ובהם בעל עסק או מנהלו, ראש הרשות המקומית

(1) יראו נציג שר ביחידה כמי שהוסמך באופן בלעדי על-ידי אותו שר לענין סעיפים 6, 7 ו-7א; נבצר מנציג שר כאמור למלא את תפקידיו, רשאי השר למנות אחר כנציגו ביחידה;

(2) יהיו לנציג שר הבטחון ביחידה סמכויות של מי ששר הסמיכו לענין סעיפים 6, 7 ו-7א, הכל למטרה של שמירה על בטחון המדינה;

729. (א) רשיון שניתן לעסק שהיה בתוקף ערב תחילת הצו לפי סעיף קטן (א), יעמוד בתוקפו ויראוהו כאילו ניתן בידי מנהל היחידה.

תוקף רשיון

(ב) רשיון שניתן למפעל בטחוני, שהיה בתוקף ערב ביטול הצו לפי סעיף קטן (א), יעמוד בתוקפו ויראוהו כאילו ניתן בידי רשות רישוי לפי סעיף 5.

729. על אף האמור בסעיף 14, הסמכות ליתן התראה לפי חוק זה תהיה בידי מנהל היחידה; התראה כאמור יכול שתינתן ביוזמת מנהל היחידה או על-פי דרישת נציג שר ביחידה.

התראה וצו
הפסקה מינהלי

729. (א) על אף האמור בסעיף 20, הסמכות ליתן צו הפסקה מינהלי לפי חוק זה תהיה בידי מנהל היחידה בלבד, בין ביוזמתו ובין על-פי בקשת נציג שר ביחידה.

ד ב ר י ה ס ב ר

הקביעה לפיה יראו את הרשיון הקיים כאילו ניתן בידי מנהל היחידה תאפשר למנהל ולנציגי השרים ביחידה להשתמש בכל סמכויותיהם ובכלל זה להוסיף תנאים לרשיון הקיים ולבטלו במקרה הצורך.

הסדר דומה מוצע לגבי מפעל בטחוני שהצו עליו בוטל.

סעיף 14 לחוק בנוסחו כיום, מקנה לממונה על מחוז, לרופא מחוזי, למפקד משטרת המחוז ולראש רשות מקומית סמכות ליתן התראה לעסק טעון רישוי שלא קיים תנאי מתנאי הרשיון או הוראת תקנה החלה עליו.

נוכח המגמה העומדת ביסוד הצעת החוק לרכז את כל הסמכויות בנוגע לרישוי ופיקוח על מפעלים בטחוניים בידי היחידה לרישוי עסקים מוצע לקבוע, בסעיף 729, שהסמכות ליתן התראה תהיה בידי מנהל היחידה הרישוי על-פי דרישת נציג שר ביחידה.

סעיף 20 לחוק קובע את הגורמים המוסמכים ליתן צו הפסקה מינהלי לעסק שיש לגביו יסוד סביר להניח שנעברה בו או לגביו עבירה לפי סעיף 14.

מתוך המגמה לרכז את הסמכויות בידי היחידה לרישוי מפעלים בטחוניים מוצע, בסעיף 729, להפקיד הסמכות ליתן צווי הפסקה מינהליים בידי מנהל היחידה בלבד.

נציג שר ביחידה רשאי לפנות למנהל היחידה בבקשה להוציא צו הפסקה מינהלי. סירב מנהל היחידה לבקשה זו, תובא המחלוקת ביניהם להכרעת שר הפנים, והוא יכריע.

בסעיף 729 מוצע לקבוע שההוראה הכללית שבסעיף 5 לא תחול על מפעלים בטחוניים ולקבוע שרשות הרישוי למפעלים אלה הוא מנהל היחידה למפעלים בטחוניים.

הסדר מיוחד זה למפעלים בטחוניים מתבקש מן המאפיינים המיוחדים של מפעלים אלה ומתוך רצון להבטיח רישוי ופיקוח יעילים וממשיים על אותם מפעלים.

לסעיף 729: סעיפים 6 ו-7 לחוק מתנים מתן רשיון עסק באישורם של מי שהוסמכו על-ידי השרים שקביעת העסק כטעון רישוי נעשתה בהתייעצות עמם. כן הוסמכו נותני האישור להתנות את האישור בתנאים מיוחדים שיש לקיים לפני שיינתן הרשיון או לאחר שניתן, ולהוסיף תנאי לרשיון שניתן.

על מנת לרכז את הסמכויות בכל הנוגע לרישוי מפעלים בטחוניים בידי היחידה לרישוי מפעלים בטחוניים מוצע, לקבוע בסעיף 729 שסמכויות האישור, התנאות התנאים והוספת התנאים ברשיון על פי סעיפים 6 ו-7 לחוק יהיו בידי נציגי השרים ביחידה בלבד.

מוצע שלנציג שר הבטחון ביחידה יינתנו סמכויות מקבילות לסמכויותיהם של נציגי השרים האחרים, למטרה של שמירה על בטחון המדינה.

בסעיף 729 מוצע שרשיון שניתן לעסק לפני שניתן עליו צו שהוא מפעל בטחוני יעמוד בתוקפו. זאת על מנת שעסק, שפעל לפני מתן הצו על-פי רשיון שניתן כדיון, יוכל להמשיך ולפעול.

(ב) סירב מנהל היחידה לבקשה של נציג שר ביחידה ליתן צו הפסקה מינהלי יביא מנהל היחידה את הענין לפני שר הפנים, אשר יכריע בו לאחר התייעצות עם שר הבטחון והשר שנציגו ביקש את הוצאת הצו; מנהל היחידה יפעל על פי החלטת השר.

זכות כניסה 29ח. (א) על אף האמור בסעיף 28, מנהל היחידה או מי שהסמיך לענין זה, וכן חברי היחידה, והם בלבד, רשאים להיכנס למפעל בטחוני, כדי לקבוע תנאים למתן רשיון לאותו מפעל או כדי לבדוק אם מתקיימים בו הוראות חוק זה והתקנות על פיו, לרבות תנאי רשיון שניתן על פיו.

(ב) חברי היחידה רשאים להציע למנהל היחידה אנשים שהוא יסמיך לענין סעיף קטן (א).

סדרי עבודת היחידה 29ט. (א) שר הפנים רשאי, בהתייעצות עם שר הבטחון, לקבוע כללים בדבר:

(1) סדרי העבודה של היחידה המתייחסים לאבטחת רשומות ומידע;

(2) הדרכים לקביעת התאמתם הבטחונית של חברי היחידה ושל הפועלים במסגרתה או מטעמה;

(3) סדרי הכניסה למפעל בטחוני.

(ב) כללים לפי סעיף קטן (א) אינם טעונים פרסום ברשומות.

תקנות לגבי מפעלים בטחוניים 29י. לא יותקנו תקנות לפי חוק זה לגבי מפעלים בטחוניים אלא לאחר התייעצות עם שר הבטחון.

3. לפני סעיף 30 לחוק העיקרי יבוא:

"פרק ג' – הוראות שונות".

ד ב ר י ה ס ב ר

היחידה המתייחסים לאבטחת רשומות ומידע, ורכיבים לקביעת התאמתם הבטחונית של חברי היחידה והפועלים במסגרתה וסדרי הכניסה למפעל בטחוני. סמכות זו תיווסף לסמכות שר הפנים להתקין תקנות לפי סעיף 39 לחוק.

לסעיף 29י: סעיפים 10 עד 11 לחוק מעגנים את סמכויותיהם של השרים השונים להתקין תקנות להבטחת מטרותיו השונות של החוק, כן מוסמך שר הפנים על פי סעיף 39, להתקין תקנות לביצוע החוק. מוצע לקבוע, בסעיף 29י, שתקנות המתייחסות למפעלים בטחוניים בלבד (בשונה מתקנות המתייחסות לסוגים שונים של עסקים טעוני רישוי), יהיו טעונות התייעצות עם שר הבטחון.

לאחר התייעצות עם שר הבטחון והשר שנציגו ביקש את הוצאת הצו, האם ליתן צו הפסקה כאמור.

גם לענין זכויות הכניסה למפעל בטחוני מוצע הסדר מיוחד, שונה מההסדר שבסעיף 28 לחוק הקיים.

על-פי המוצע בסעיף 29ח זכות הכניסה למפעל בטחוני תוקנה למנהל היחידה וחברי היחידה. כמו כן רשאי מנהל היחידה להסמיך אנשים נוספים שיהיו זכאים להיכנס למפעל בטחוני, זאת על מנת לאפשר ליחידה להיעזר במומחים ויועצים מקצועיים, במקרה הצורך.

בסעיף 29ט מוצע להסמיך את שר הפנים, בהתייעצות עם שר הבטחון, לקבוע כללים בנוגע לסדרי העבודה של

רשומות

הצעות חוק

25 ביולי 1994

2298

י"ז באב התשנ"ד

עמוד

580	הצעת חוק לתיקון פקודת המכס (מס' 13) (שינוי נוחל), התשנ"ד-1994
	תיקון עקיף:
	חוק מס קניה (טובין ושירותים), התשי"ב-1952
584	הצעת חוק-יסוד: הכנסת (תיקון מס' 27) (הגבלת הזכות להיבחר), התשנ"ד-1994
	תיקון עקיף:
	חוק הבחירות לכנסת [נוסח משולב], התשכ"ט-1969
	הצעת חוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה (תיקון) (חילול אנדרטאות ואתרי הנצחה), התשנ"ד-1994
585	הצעת חוק הרשויות המקומיות (בחירת ראש הרשות וסגניו וכהונתם) (פרסום חסכמים), התשנ"ד-1994
586	הצעת חוק הגנת השכר (תיקון מס' 19) (התיישנות פיצויי הלנה), התשנ"ד-1994

[864] הצעת חוק לתיקון פקודת המכס (מס' 13) (שינוי נוהל), התשנ"ד-1994

1. בסעיף 1 לפקודת המכס' (להלן - הפקודה) -
- (1) בהגדרת "מחסן רשוי", במקום "ללא תשלום מכס" יבוא "עד לשחרורם מפיקוח רשות המכס כאמור בסעיף 14";
- (2) במקום הגדרת "תעודות" יבוא:
- "תעודות" - מסמכים מכל סוג, לרבות פנקסים, פלטי מחשב וכן כל מידע האגור במחשב או במאגרי מידע";
2. סעיף 9 לפקודה יסומן (א) ואחריו יבוא:
- "(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), שר האוצר רשאי לקבוע סוגי הצהרות שרשאי להצהיר מי שלא מלאו לו 18 שנים."
3. בסעיף 24 לפקודה, בסופו יבוא "בדרך שתיקבע בתקנות".
4. סעיף 25 לפקודה - בטל.

ד ב ר י ה ס ב ר

מבחינה טכנולוגית וניהולית, מבלי שיהיה כבול בסעיפי חוק לגבי הסדרים שמטיבם משתנים עם הזמן ואשר מקומם הראוי הינו בהקיקת משנה.

סעיף 1 תיקון הגדרת "מחסן רשוי" נדרש לאור ההסכמים הבינלאומיים הקובעים טובין רבים הפטורים ממכס, אך חייבים במס קניה ומע"מ.

תיקון הגדרת "תעודות" - נועד להרחיב את הגדרת המונח "תעודות" בפקודת המכס, כך שהמונח יכלול מסמכים מכל סוג שהוא, לרבות מידע הכלול במאגרי מידע במחשבים.

סעיפים 3 ו-4 סעיף 24 לפקודת המכס קובע כי כל טובין הניתנים לפיקוח רשות המכס, חוץ מטובין שיבואם אסור, ניתן להגיש עליהם רשומון ולקבל עליו התרה. סעיף 25 קובע את דרך הגשתו של הרשומון - במסירה מידי בעל הטובין לידי גובה המכס.

התיקון נועד לבטל את הצורך במסירה הפיזית של הרשומון לגובה המכס. כיום, כשניתן למסור מסמכים באמצעות מחשבים, פקסימיליה וכדומה, אין צורך לקבוע כי הגשת הרשומון תהיה במסירה ביד. התיקון שומר על המסגרת ליבוא טובין, שהיא הגשת רשומון והתרה, אך מאפשר לקבוע בתקנות את ההליכים לשחרור הטובין.

מ ב ו א

פקודת המכס נחקקה בשנת 1923 ותוקנה מאז כמה פעמים. מאז חקיקתה התרחשו שינויים רבים בעולם המסחר הבינלאומי ובתהליכי המכס. התפתחות אמצעי התחבורה, התפתחות הקשר בין מדינות והסכמי הסחר שישראל חתמה עליהם גרמו לשינויים גדולים הן בהיקף היבוא לישראל והן ברמת הידע הטכנולוגי הכרוך בהשתתפות במסחר הבינלאומי. פקודת המכס, כפי שהיא מנוסחת כיום, איננה מאפשרת שימוש בכל האמצעים הטכנולוגיים הקיימים.

אגף המכס ומע"מ נערך עתה להקמתה של מערכת מכס חדשה שתהא מבוססת על פיתוחים ערכניים בתחום טכנולוגיית המחשבים, ותהווה קפיצת דרך הן מבחינה טכנולוגית והן מבחינת תהליכי העבודה. מערכת המכס החדשה תאפשר שחרור מהיר של טובין מהמכס באמצעות שימוש בתקשורת מחשבים מתקדמת. המערכת מתוכננת כך שתהא גם בעלת פוטנציאל להתייעלויות נוספות.

עיקרם של התיקונים המוצעים הוא ביטול הסדרים והנהלים הקבועים בפקודת המכס גופה, ובמקומם, הענקת סמכות לשר האוצר ולרשויות המכס לקבוע הסדרים מתאימים בחקיקת משנה. תיקון זה יאפשר לאגף המכס לנצל את האפשרויות הטכנולוגיות הקיימות ולהתפתח

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 3, עמ' 39; ס"ח התשמ"ו, עמ' 36 ועמ' 275.

5. בסעיף 26 לפקודה, הסיפה המתחילה במלים "כדי להתאימו" – תימחק. תיקון סעיף 26
6. במקום סעיף 28 לפקודה יבוא:
 28. משהותר רשמן יראו את הטובין כרשומים, והרשמן שהותר ישמש הרשאה לנהוג בטובין כרשום בו". החלפת סעיף 28
7. במקום סעיף 30א לפקודה יבוא:
 30א. (א) שר האוצר רשאי לקבוע בתקנות חובה על אדם ליתן הצהרה לענין דיני המכס בכתב, בעל פה, בהתנהגות או בכל דרך אחרת.
 (ב) קביעה לפי סעיף קטן (א) יכולה להיות כללית או לסוגים של בעלי טובין או לסוגי טובין או לסוגי מקומות". החלפת סעיף 30א
8. האמור בסעיף 31 לפקודה יסומן (א) ואחריו יבוא:
 "ב) הערובה תינתן ותאושר בתנאים ובאופן שיקבע גובה המכס.
 (ג) ערובה שניתנה ואושרה כאמור בסעיף קטן (ב), תחייב את נותניה, ביחד ולחוד, לתשלום סכום הערובה במלואו". תיקון סעיף 31
9. סעיף 32 לפקודה – בטל. ביטול סעיף 32

ד ב ר י ה ס ב ר

את תחולת הסעיף. כן מוצע לבטל את הוראת העונשין לענין סעיף זה, שכן בסעיף העונשין הכללי שבפקודה נקבע עונש של ששה חודשי מאסר לכל עבירה שלא נקבע לה עונש אחר בפקודה.

סעיפים 8 ו-9 והתחייבויות קבועה בסעיף 31 לפקודה. הסמכות הכללית לדרוש ולקחת ערובות

בסעיף 32 לפקודה נקבע כי ערובה תינתן בשטר התחייבות או בכתב ערבות, או בערבון במחומנים, או בצורה אחרת שתראה רשות המכס, או בכמה מהדרכים האמורות יחד, אך בכל מקרה יאשר גובה המכס את הערובה.

מוצע לקבוע בסעיף 31 כי לגובה המכס תזוה סמכות לקבוע תנאים להגשת הערובה ולבטל את הקביעה בסעיף 32 לפקודה לגבי דרכי הגשתה.

זה נוסחם של סעיפים 31 ו-32 לפקודה המכס:

זכות לדרוש ערובה

31. רשות המכס רשאית לדרוש ולקחת ערובות לקיום הוראות דיני המכס ולהגנת הבנסותיה של רשות המכס בכלל; עד שלא ניתנה הערובה הנדרשת לגבי הטובין שבפיקוחה, רשאית היא לסרב למסירת הטובין או להתרת הרשמן שלהם.

טיבה של ערובה

32. מקום שנדרשת ערובה תינתן הערובה בשטר התחייבות או בכתב ערבות בצורה שנקבעה או בערבון

סעיף 5 סעיף 26 לפקודה קובע לאמור:

רשות להגיש רשמן מיוחד

26. רשאי המנהל להרשות רישום של טובין בכל צורה ואופן שיראה להורות כדי להתאימו לצרכיו של מקרה שאין הוראות המכס הולמות אותו בדיוק.

לאור ההתפתחות הטכנולוגית ואפשרות רישום הטובין בדרך ממוחשבת, מוצע לתת למנהל סמכות כללית לקבוע את רישום הטובין בדרך שיראה לנכון.

סעיף 6 סעיף 28 לפקודת המכס קובע: "התרתם של רשמונות תהיה בהתייחס גובה המכס על הרשמן ומשהותר הרשמן יראו את הטובין כרשומים, והרשמן שהותר כאמור ישמש הרשאה לנהוג בטובין כרשום בו".

במערכת המכס החדשה התרת הרשמן תיעשה בדרך של הזנת המחשב בפקודת התרה של פקיד המכס, ולעתים אף אוטומטית על ידי המחשב. בתקנות שיוזקנו לפי סעיף 24 המוצע, ניתן יהיה לקבוע דרכים לביצוע התרה שיתאימו לטכנולוגיה החדשה.

סעיף 7 סעיף 30א לפקודה מעניק לשר האוצר סמכות לקבוע את הדרך והאופן למתן הצהרות לענין דיני המכס, ולקבוע דרכים שונות למתן הצהרות לנושאים שונים. נוסח הסעיף כפי שהוא כיום מוגבל בעיקר למי שנושא עמו טובין או שהטובין מצויים במטען הלוואי שלו והיינו למה שמכונה מסלול "אדום-ירוק". מוצע להרחיב

10.	בסעיף 53(1) לפקודה -	תיקון סעיף 53
(1)	במקום "להגיש תוך עשרים וארבע שעות לאחר בואה אל נמל" יבוא "להגיש לפני בואה של האניה לנמל ועד עשרים וארבע שעות לאחר בואה";	
(2)	האמור בסעיף יסומן (א) ואחריו יבוא:	
"(ב)	מצהר כניסה יימסר בדרך שתיקבע בתקנות."	
11.	האמור בסעיף 63 לפקודה יסומן (א) ואחריו יבוא:	תיקון סעיף 63
"(ב)	רשמון ארעי יוגש וערובה תופקד לפי הודאות גובה המכס."	
12.	בסעיף 65(ג) לפקודה, אחרי "אותם טובין" יבוא "או 45 ימים מיום שיובאו טובין לנמל תעופה".	תיקון סעיף 65
13.	בסעיף 68(א) לפקודה, המלים "חבי-מכס" - יימחקו.	תיקון סעיף 68
14.	בסעיף 74 לפקודה, במקום "יאשר פקיד המכס בחתימתו על קבלת הטובין" יבוא "יאשר פקיד המכס, בדרך שתיקבע בתקנות".	תיקון סעיף 74
15.	בסעיף 77 לפקודה, בסופו יבוא:	תיקון סעיף 77
"(5)	ינהל רישום של מצאי הטובין במחסן, בדרך שתיקבע בתקנות."	
16.	במקום סעיף 124 לפקודה יבוא:	החלפת סעיף 124
124.	(א) מכס ישולם לפי תעריף שהוא בר תוקף בשעת התשלום; התשלום ייעשה בדרך שתיקבע בתקנות.	יהזמן הקובע לגבי שיעור המכס

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 13	לאור העובדה שכיום חלק גדול מהטובין המיובאים פטור ממכס, מוצע למחוק את המגבלה. הקיימת היום לפיה רק טובין חבי מכס מותרים באחסנה במחסן רשוי. לפיכך, ניתן יהיה לאחסן במחסן רשוי את כל סוגי הטובין, אלא אם כן החסנתם נאסרה בתקנות.	במומנים או בצורה אחרת שתראה רשות המס או בכמה מהדרכים האמורים באחד; בכל מקרה יאשר גובה המס את הערובה ושטר ההתחייבות או כתב הערבות יהייב את חותמיו ביחד ולאחר לתשלום סכום המס במלואו."
סעיף 10	מוצע לקבוע בתקנות את הדרכים להגשת המוצהר וכן לאפשר הגשתו לפני הגעת האניה, כדי לאפשר שימוש באמצעים טכנולוגיים.	סעיף 10 מוצע להרחיב את סמכות גובה המכס לקבוע את דרכי הגשתו של רשמון ארעי וכן את דרכי הפקדת הערובה. גם לגבי רשמון נקבע כי מסירתו תהיה לאו דוקא ביד, אלא בדרך שתיקבע בתקנות.
סעיף 14	אף התיקון לסעיף זה הוא במסגרת התיקונים שנועדו להתאים את פקודת המכס לשינויים טכנולוגיים. לפי המוצע, יבוטל הצורך בחתימתו של פקיד המכס לשחרור הטובין, וניתן יהיה לאמץ שיטות טכנולוגיות וניהוליות מתקדמות להסדרת שחרור הטובין.	סעיף 12 כיום ניתן למכור טובין שאינם נתבעים על ידי היבואן בתום 3 חודשים לאחר נטישתם. סעיף זה מקשה על מציין (מסופי מטען וניטול בנתב"ג) כיוון שקצב תנועת הסחורות במציין הינו מהיר, ושהייתם של טובין למשך שלושה חודשים מקשה על תפעולו השוטף. לפיכך, מומלץ לאפשר לגובה המכס למכור טובין שיובאו לנמל תעופה לאחר שלא נחבעו במשך ארבעים והמישה ימים.
סעיף 15	מוצע כי המחסנים ימוחשבו באופן שניתן יהיה לעקוב אחר תנועת הטובין בהם וכי כניסתם של הטובין ויציאתם תנוהל באופן ממוחשב.	
סעיפים 16 ו-17	סעיף 124 לפקודת המכס קובע את המועד שבו נוצר החיוב במכס לצורך חישוב המסים. מוצע להשאיר פן מהותי זה של הסעיף בעינו, אך להכניס בו שינוי פרוצדורלי שנועד לאפשר קביעה בתקנות של דרכי תשלום מגוונות ואמצעי תשלום מודרניים,	

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), המכס על יבוא טובין בדואר חבילות, ישולם לפי תעריף שהוא בר תוקף בשעת שומת המכס כפי שהורה פקיד המכס המוסמך בבית הדואר.

(ג) הוראות סעיף זה באות להוסיף על הוראות סעיפים 140 או 160.ב.

17. סעיף 128 לפקודה – בטל. ביטול סעיף 128
18. בסעיף 146 לפקודה, בסופו יבוא: תיקון סעיף 146
- "(ד) המסמכים והתעודות המפורטים בסעיף זה יוגשו בדרך שתיקבע בתקנות."
19. בסעיף 157 לפקודה, במקום סעיף קטן (ב) יבוא: תיקון סעיף 157
- "(ב) התרת הישבון כאמור בסעיף קטן (א) מותנית במסירת הצהרה בידי התייר בשעת היבוא, הכל כפי שייקבע בתקנות."
20. בסעיף 204 לפקודה, בפסקה (9), במקום "או מצג" יבוא "מצג או תעודה". תיקון סעיף 204
21. בסעיף 223א לפקודה, במקום "סעיף זא(א)" יבוא "סעיפים זא(א) 100, 108(ב), 135 ו-142". תיקון סעיף 223א
22. אחרי סעיף 239 לפקודה יבוא: הוספת סעיפים 239א-239ב
- "חובת הראיה 239א. בהליכים שסעיף 229 לא חל עליהם, הטוען ששילם את המכס המגיע או שהגיש רשומן כדין או שהותרו טובין כדין, עליו הראיה."

ד ב ר ו ה ס ב ר

- סעיף 21 התיקון המוצע נועד לאמץ הסדרים שונים הקיימים כיום בחוק מע"מ אשר אינם קיימים בפקודת המכס.
- (א) סעיף 100 לחוק מע"מ – מאפשר למנהל לוותר על ריבית, הפרשי הצמדה וקנסות על חובות מס במקרים ראויים. סמכות מע"מ זו קיימת לגבי חובות מע"מ וחובות מס קניה, והכללתה גם על המכס תביא לאחידות בין חובות המס השונים.
- (ב) החלת סעיף 108(ב) לחוק מע"מ, לענין מכס לפי הפקודה יאפשר קבלתם של צילומי מסמכים כראיה בבית המשפט, בתנאי שאלו יהיו התומים בידי היבואן ופקיד המכס.
- (ג) החלה באמור של סעיף 135 לחוק מע"מ יאפשר לקבוע כי פגם טכני בפעולה שנעשתה על ידי האגף לא יפגע בתוקפה.
- (ד) כן מוצע להחיל את סעיף 142 לחוק מע"מ לענין מכס לפי הפקודה, הקובע חובת סדריות על פקידי האגף לגבי מידע הקשור למכס שהגיע לידיהם.
- סעיף 22 מוצע להוסיף גם בפקודה את הסעיפים הקובעים את חובת הראיה ופטור מתתימה, כפי שהם קיימים בחוק מע"מ.
- כגון תשלום באמצעות הוראה לבנק או באמצעות מסלקת בנקאית.
- לאור התיקון המוצע בסעיף 124 לפקודה, הופך סעיף 128, שעניינו מקום השלום המכס למיותר, ולכן מוצע לבטלו.
- סעיף 18 בסעיף 146 לפקודה נקבעו הדרכים להגשת תעודות, מוצע שהדרכים להגשת התעודות תיקבענה בתקנות.
- סעיף 19 סעיף 157(ב) לפקודה קובע:
- "(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) לא יותר הישבון לפי סעיף זה, אלא אם כן מסר התייר בשעת היבוא הצהרה בטופס שנקבע לצורך זה."
- מוצע להשמיט את המלה "בטופס" ואת על מנת לאפשר גם שימוש בטפסים ממוחשבים, כפי שייקבע בתקנות.
- סעיף 20 השינוי המוצע בנוסח הסעיף נועד להכניס את המונח "תעודה" כהגדרתה המוצעת בסעיף 1 לרשימת המסמכים הקבילים, אשר בשלם ניתן לחלט טובין.

פטור מתחילה 239.ב. (א) רשומן, תעודה וכל מסמך המוצאים על פי חוק זה, ששמו או תוארו של המוציא מצוינים בהם, אינם טעונים חתימת ידו.

(ב) שר האוצר רשאי לקבוע בתקנות סוגי רשמונים, תעודות ומסמכים אשר סעיף קטן (א) לא יחול עליהם.

תיקון חוק מס קניה 23. בחוק מס קניה (טובין ושירותים), התשי"ב-1952², בסעיף 29ג, במקום "ז' 231" יבוא "231ג, 239א ו' 239ב".

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 23 מוצע להוסיף גם בחוק מס קניה את הסעיפים מחתימה כפי שהוספו בפקודת המכס כאמור בסעיף 22 לעיל. הקובעים את חובת הראיה ואת הפטור

² ס"ח התשי"ב, עמ' 344; התשי"ג, עמ' 15.

מתפרסמת בזה הצעת חוק של חבר הכנסת מטעם ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת:

[865] הצעת חוק יסוד: הכנסת (תיקון מס' 27) (הגבלת הזכות להיבחר), התשנ"ד-1994

1. בסעיף 6(א) לחוק יסוד: הכנסת¹, בסופו יבוא:

גרסה א'

"או שהוא הורשע, בישראל או מחוצה לה, בפסק-דין סופי בעבירה שבגינה נדון לעונש מאסר לתקופה של שנה או יותר, ויושב ראש ועדת הבחירות המרכזית לכנסת קבע שיש עמה קלון".

גרסה ב'

"או שהוא הורשע, בישראל או מחוצה לה, בעבירה שיושב ראש ועדת הבחירות המרכזית קבע שיש עמה קלון, שבגינה נדון לעונש מאסר לתקופה של שנה או יותר, וטרם עברו חמש שנים מהיום שגמר לרצות את עונשו".

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 1 להצעה מובאות שתי גרסאות אשר השוני ביניהן הוא בכך שלפי גרסה א', אין בחלוף הזמן כדי למחוק את עברו של המועמד, ואילו לפי גרסה ב', בעבור חמש שנים מיום סיום ריצוי המאסר, רשאי אדם להציג מועמדותו לבחירות לכנסת.

הצעת חוק זו מטרתה לקבוע הסדר מפורש להגבלת הזכות להיבחר של אדם, אשר מחמת עברו הפלילי - אם ייקבע לגביו כי בנסיבות הענין יש עמו קלון - אינו ראוי לכהן כחבר ברשות המחוקקת של מדינת ישראל.

¹ הצעת חוק מס' תר"א; הועברה לוועדה ביום ט"ז בתמוז התשנ"ג (5 ביולי 1993).
² ס"ח התשי"ח, עמ' 69; התשנ"ד, עמ' 140.

2. בסעיף 64 לחוק הבחירות לכנסת [נוסח משולב], התשכ"ט-1969², אחרי סעיף קטן (א) (1א) תיקון חוק הבחירות לכנסת יבוא:

"(2א) קבע יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית כי אדם אינו זכאי להיבחר לכנסת לפי סעיף 6(א) סיפה לחוק-יסוד: הכנסת, יודיע על כך יושב ראש הוועדה, לא יאוחר מהיום ה-20 שלפני יום הבחירות, לאותו אדם, לבא כוח הרשימה ולממלא מקומו; מי שנקבע לגביו באמור רשאי, לא יאוחר מהיום ה-18 שלפני יום הבחירות, לערער על הסירוב לפני בית המשפט העליון.

(3א) קבע יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית כי המועמד אינו מנוע מלהיבחר לכנסת לפי סעיף 6(א) סיפה לחוק-יסוד: הכנסת, יהולו על קביעתו הוראות סעיף קטן (א) (1א) בשינויים המחוייבים."

חבר הכנסת סאלח טריף

² ס"ח התשכ"ט, עמ' 103.

מתפרסמות בזה הצעות חוק של חברי הכנסת מטעם ועדת הפנים ואיכות הסביבה של הכנסת: [866]

הצעת חוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה (תיקון) (חילול אנדרטאות ואתרי הנצחה), התשנ"ד-1994*

1. בסעיף 45 לחוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, התשנ"ב-1992¹ (להלן - החוק העיקרי), בהגדרת "פגיעה", אחרי "השמדה" יבוא "השתתה".

2. בסעיף 60(ב) לחוק העיקרי, במקום "לא יפגע אדם באתר הנצחה" יבוא "לא יחלל אדם ולא יפגע בדרך אחרת כלשהי באתר הנצחה".

3. בסעיף 62(א) לחוק העיקרי -

(1) המלים "60(ב)" - יימחקו;

(2) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(א1) העובר על הוראות סעיף 60(ב), דינו - מאסר שלוש שנים."

ד ב ר י ה ס ב ר

את מידת העונש, לא תיאר לעצמו המחוקק כי יעלה על דעתם של אנשים לחלל אתרי הנצחה בכוונת זדון. אין ברירה, על כן, אלא להטיל על המורשעים עונש כבד יותר, שיהיה בו כדי להרתיע.

כל המחלל אנדרטה או אתר הנצחה, ייענש כמו בחוק העונשין ובחוק בתי הקברות הצבאיים, ודינו יהיה ער שלוש שנות מאסר בפועל.

חבר הכנסת אליהו בן-אלישר

דין אנדרטת זכרון ואתר הנצחה ללוחמי צבא הגנה לישראל ומערכות הבטחון, שנתנו נפשם על הבטחת קיומה של מדינת ישראל, ללוחמי מערכות ישראל והמתחררה שנפלו למען הקומות ישראל ולחללי פגיעות איבה, שהוכרו כדין מצבה או קבר, צבאי או אזרחי.

כאשר חוקק חוק הגנים הלאומיים, שמורות הטבע ואתרי הנצחה, הוגדר בו מעמדם של אתרי הנצחה ואף עונשו של הפוגע בהם. אולם, למרבה הצער, כאשר הגדירו

¹ הצעת חוק מס' א'תנ"ה; הועברה לוועדה ביום 7 בתמוז התשנ"ד (15 ביוני 1994).
² ס"ח התשנ"ב, עמ' 230.

[867]

**הצעת חוק הרשויות המקומיות (בחירת ראש הרשות וסגניו וכהונתם) (תיקון)
(פרסום הסכמים), התשנ"ד-1994***

1. בחוק הרשויות המקומיות (בחירת ראש הרשות, וסגניו וכהונתם), התשל"ה-1975¹, אחרי סעיף 26 יבוא:

"פרסום הסכמים" א.26. סיעה שעשתה הסכם בכתב, או שנעשה מטעמה הסכם בכתב עם סיעה אחרת בקשר לתמיכה או אי תמיכה בראש הרשות או בסגניו, תמסור את הנוסח המלא של ההסכם לחברי המועצה כולם, תוך שלושה ימים מיום החתימה; במנין הימים לא יבואו בחשבון ימי מנוחה או שבתון על פי חיקוק.

ד ב ר י ה ס ב ר

הסכמים הנעשים ברשויות המקומיות בקשר לתמיכה או אי תמיכה בראש הרשות הנבחר או בסגניו, מן הראוי שיהיו ידועים לציבור הרחב ויועמדו לבהינתן ולתגובתו. חבר הכנסת אריאל ויינשטיין

* הצעת חוק מס' א'תרצ"ו, הועברה לוועדה ביום י"ג בתמוז התשנ"ד (22 ביוני 1994).
1 ס"ח התשל"ה, עמ' 211; התשנ"ד, עמ' 122.

מתפרסמת בזה הצעת חוק של חבר הכנסת מטעם ועדת העבודה והרווחה של הכנסת:

**[868] הצעת חוק הגנת השכר (תיקון מס' 19) (התיישנות פיצויי הלגה),
התשנ"ד-1994***

1. בסעיף 17 לחוק הגנת השכר, התשי"ח-1958¹, בסעיף קטן (א), במקום "30" יבוא "60", ובמקום "60" יבוא "90".

ד ב ר י ה ס ב ר

ההליכים הכרוכים בהגשת תובענה על הלנת שכר אינם קצרים ופשוטים; ללימוד הנתונים ועיבודם החשבונאי והמשפטי נדרשת לעתים תקופה העולה על 30 הימים שנקבעו בחוק המקורי. מוצע לאפשר לעובד להכין את תביעתו לפיצויים על הלנת שכר במשך תקופה של עד 60 ימים ולאפשר לבין הדין האזורי לעבודה להאריך את התקופה ל-90 ימים, אם ראה כי קיימות סיבות מיוחדות.

חבר הכנסת דוד מגן

* הצעת חוק מס' אתקכ"ג, הועברה לוועדה ביום ט"ז באייר התשנ"ד (27 באפריל 1994).
1 ס"ח התשי"ח, עמ' 86; התשנ"ג, עמ' 47.